

Møtebok for Øyer fjellstyre

Møtedato: 28.02.2024

Sak nr: 16/24

Dokument: 23/10 - 54

Arkiv: F- 620

Utvisning av tilleggsjord, feste nr. 620

Saksdokumenter vedlagt møteinnkallingen:

- Brev fra Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen datert 16.02.2023
- E-post med vedlegg fra Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud datert 18.02.2023
- Fjellstyresak 39/23 med vedlegg

Andre saksdokumenter:

- E-post fra Odd Arne Kruke datert 26.02.2024, oversendt fjellstyret 27.02.2024.
- Brev fra Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud 27.02.2024, oversendt fjellstyret 28.02.2024.

Bakgrunn:

Saken gjelder utvisning av tilleggsjord (gnr. 155 bnr.1 fnr. 620) i Øyer statsallmenning. Parsellen omfatter 23 daa fulldyrket jord, og tilhørende kvilebu.

Parsellen ble lyst ledig i 2023. Det kom to søknader på parsellen, fra Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud (gnr. 24 bnr. 3) og Odd Arne Kruke (gnr. 28 bnr. 1). Saken ble tatt til behandling i fjellstyremøte 26.04.2023, sak 39/23. Fjellstyret vedtok å utsette saken, med begrunnelsen at fjellstyret ville se dette i sammenheng med flere andre parseller som kan være aktuelle for ny utvisning.

Det er satt i gang et arbeid for å se på bruken av tilleggsjord i statsallmenningen. Sentralt i administrasjonen av tilleggsjord er bruken av arealene, det er f.eks. ikke anledning til å leie ut tilleggsjord. For å få en oversikt på bruken har fjellstyre i samarbeid med Landbrukskontoret utarbeidet en oversikt på hvem som har søkt tilskudd på dyrkingsparseller de senere årene. Det gir en god indikasjon på hvem som faktisk bruker arealet.

Resultatet av dette arbeidet viser at det aller vesentligste av drivverdige parseller er høstet, men også at en god del ikke drives ut ifra bruket som har fått utvist parsellen. Det videre arbeidet med innhenting av informasjon fra brukerne, og påfølgende behandling er omfattende og vil ta tid.

Begge søkere på parsell med feste nr. 620 har etterspurt framdrift i saken, og nytt fjellstyre vil med utgangspunkt i innsendte søknader ta saken til behandling.

Vurdering:

Med bakgrunn i tiden som har gått er det innhentet uttale fra Landbrukskontoret om ev. endringer i relevante landbruksmessige forhold:

Odd Arne Kruke (g/bnr 28/1):

Foretaket Kruke Odd Arne søkte pr. 1.oktober 2023 produksjonstilskudd på 10 mjølkekyr og 13 øvrige storfe. Dette er noe færre dyr enn f.eks. på samme dato i 2022, da det var omsøkt 14 mjølkekyr og 24 øvrige storfe. Kommunen ser at dette kan ha en sammenheng med at Kruke må tilpasse besetningstørrelsen etter tilgjengelig antall daa dyrkamark han kan produsere grovfôr på.

Videre søkte foretaket produksjonstilskudd på 23 daa mer fulldyrket jord i 2023 kontra 2022. Dette skyldes at Kruke fikk rett til å disponere parsell med festnr. 620 (som består av 23 daa fulldyrket jord og pr. dags dato er tilknyttet g/bnr 24/3 Riseng) vekstsesongen 2023. Kommunen mener til slutt at eiendom, drift og behov Kruke har for fulldyrket jord er tilstrekkelig beskrevet i nevnte uttalelser fra kommunen i brev av 27.03.2023.

Herman Odden og Elise Wåltoorp Hellerud (g/bnr 24/3):

Ut fra søknadsomgangen 2023 om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket kan kommunen se at foretaket Herman Odden (org.nr. 931060309) søkte produksjonstilskudd på 29 daa fulldyrket jord og 6 daa innmarksbeite. For å være berettiget produksjonstilskudd til grovfôrareal (fulldyrket eng) må foretaket enten ha egne husdyr eller kunne vise til et salg av grovfôr. For å kunne få produksjonstilskudd til innmarksbeite må foretaket disponere husdyr selv. Da foretaket ikke disponerer egne husdyr eller kunne vise til salg av grovfôr, ble søknaden fra Herman Odden om produksjonstilskudd for 2023-omgangen avslått.

Til opplysning var det for søknadsomgangen 2023 om produksjonstilskudd ingen andre foretak enn Herman Odden og Kruke Odd Arne som søkte på areal tilknyttet g/bnr 24/3 Riseng. Kommunen har ingen ytterligere merknader ut over det som er beskrevet i brev av 27.03.2023 om g/bnr 24/3.

Søkerne har fått mulighet til å komme med ev. endringer eller tilleggsopplysninger.

Odden/Wåltoorp Hellerud har i e-post med vedlegg datert 18.02.2023 lagt fram en plan for sin drift. De har forhørt seg om hjelp til å skrive en driftsplan, men har fått til svar at det ikke er nødvendig, da driften er så liten og av liten/ingen økonomisk gevinst.

De har tenkt å anskaffe en besetning på 8-10 geiter innen 1. oktober 2024. Når det gjelder bygningsmasse vises det til at de ifølge tidligere innsendt plan ville bygge ny/restaurere låven. Da de ønsker å være trygge på å ha for til dyrene før de setter i gang dette prosjektet, har de imidlertid i en oppstartsfase en plan om å leie en låve på nabogården, Haugen. Det vises til at jorda på bruket er for bratt til å drive maskinell innhøsting og at arealet er for lite til helårsdrift. Med forventet avling på 30-35 rundballer på tilleggsjorda, vil det være tilstrekkelig for deres drift, mens overskuddet er tenkt solgt.

Deres ønske er primært å drive slik at jorden nedenfor småbruket ikke gror igjen og at dyrkingsparsellen drives etter dagens regelverk. Det er ikke ment å starte drift med økonomisk vinning, kun å vedlikeholde småbruket inkludert landskap til.

Det er ikke mottatt noen tilbakemelding fra Odd Arne Kruke.

Saksbehandler kan ikke se at det er ny informasjon i saken som gir grunn til en annen vurdering enn ved sist behandling.

Av fjelloven § 19 går det fram at jordbrukere med beiterett i statsallmenningen kan få utvist tilleggsjord. Seterforskriftens § 20 første ledd annet punktum sier følgende: *Det er eit vilkår at dei som har beiterett godtgjer behovet for tilleggsjord.* Videre sier tredje punktum: *Dette kan til dømes gjerast ved å leggje fram ei driftsplan.*

Landbruksdirektoratet har i tidligere vurdering om tildeling av tilleggsjord anført at fremleggelse av en driftsplan ikke er ufravikelig. At behovet for tilleggsjord skal være

godtgjort er imidlertid et inngangsvilkår for at fjellstyret skal kunne utøve en skjønnsvurdering. Landbruksdirektoratet har lagt til grunn at det ikke kan stilles for strenge krav til dokumentasjon for behovet for tilleggsjord, men behovet må framstå som reelt, og i nær framtid.

Odden/ Wåltorp Hellerud har ikke lagt fram noen detaljert driftsplan, men beskrevet en plan for drift av gården med husdyr og et framtidig behov for tilleggsjord. En ser likheter med tidligere sak i fjellstyret, der fjellstyret fikk medhold i at det var godtgjort et behov og at det kunne gjøres en skjønnsmessig vurdering.

Saksbehandler mener søkerne har godtgjort et behov, men det synes klart at Kruke har størst behov for tilleggsjord, både på søkertidspunktet og i nær framtid.

På parsellen ligger det ei kvilebu på 57 m² og et uthus. Fjellstyret har ingen dokumentasjon på opprinnelsen til bua. Statskog har i flere sammenhenger beskrevet at bygningsmassen følger jorda, noe som Statskog i nylig møte har sagt må være praksis framover. I så fall vil det være et privatrettslig anliggende, og ny eier bør bli enig med tidligere bruker om å overta bua. I motsatt fall må tidligere bruker fjerne bua innen en frist som Statskog setter. Det samme gjelder godtgjørelse for gjerdene rundt parsellen. Ny bruker bør bli enig med tidligere bruker om en godtgjørelse for gjerdene. Hvis ikke kan Statskog pålegge tidligere bruker å fjerne gjerdene.

Forslag til vedtak:

1. Fjellstyret viser ut dyrkingsparsell med feste nr. 620 til Lie Nordre Mellem gnr. 28 bnr. 1. Begrunnelsen er vurderinger gjort av landbrukskontoret, og at det er godtgjort et behov for arealene i egen jordbruksdrift.
2. Hjemmelen for vedtaket er seterforskriftens § 20.
3. Kvilebua og uthuset på parsellen skal følge jorda. Dette er et privatrettslig anliggende, og ny eier bør bli enig med tidligere bruker om å overta bua. I motsatt fall må tidligere bruker fjerne bua innen en frist som Statskog setter. Det samme gjelder godtgjørelse for gjerdene rundt parsellen. Ny bruker bør bli enig med tidligere bruker om en godtgjørelse for gjerdene. Hvis ikke kan fjellstyret pålegge tidligere bruker å fjerne gjerdene.
4. Fjellstyrekontoret får i oppdrag å skrive utvisningsforretning.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må fremmes skriftlig, den må være begrunnet og angi hvilke endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Behandling i fjellstyret:

Unni Staum ville ha vurdert sin habilitet, da hennes barn er tremenninger med Herman Odden. Staum fratrådte møtet. Gudbrand Sletten viste til forvaltningsloven § 6 b., og foreslo Staum habil i saken. Staum ble enstemmig erklært habil, og deltok i behandlingen av saken.

Gudbrand Sletten foreslo et tillegg i saksframstillingens forslag til vedtak, pkt. 3:

Som et alternativ til fjerning av bua vil fjellstyret være positivt innstilt til en søknad om avgiftsfritt feste knyttet til garden, ev. et fritidsfeste.

Vedtak, enstemmig:

1. Fjellstyret viser ut dyrkingsparsell med feste nr. 620 til Lie Nordre Mellem gnr. 28 bnr. 1. Begrunnelsen er vurderinger gjort av landbrukskontoret, og at det er godtgjort et behov for arealene i egen jordbruksdrift.
2. Hjemmelen for vedtaket er seterforskriftens § 20.
3. Kvilebua og uthuset på parsellen skal følge jorda. Dette er et privatrettslig anliggende, og ny eier bør bli enig med tidligere bruker om å overta bua. I motsatt fall må tidligere bruker fjerne bua innen en frist som Statskog setter. Som et alternativ til fjerning av bua vil fjellstyret være positivt innstilt til en søknad om avgiftsfritt feste knyttet til garden, ev. et fritidsfeste. Ny bruker bør bli enig med tidligere bruker om en godtgjørelse for gjerdene. Hvis ikke kan Statskog pålegge tidligere bruker å fjerne gjerdene.
4. Fjellstyrekontoret får i oppdrag å skrive utvisningsforretning.

Dette vedtaket kan påklages av alle med rettslig klageinteresse. Klagen må fremmes skriftlig, den må være begrunnet og angi hvilke endringer som ønskes i vedtaket. Frist for å klage er innen 3 uker fra kunngjøring av vedtaket.

Utskrift av møteboka er sendt til:

Odd Arne Kruke
Herman Odden og Elise Wåltorp Hellerud
Statskog SF
Landbrukskontoret i Lillehammer-regionen